

Noterat från Vårträffen med medlemsföreningarna 2014 på temat...

”Vattenvårdsplan 2014-2018 – Vi satsar på miljön för ett gott liv i en livskraftig kommun”.

Moment 4 – Niklas Nilsson (Planförfattare, Jönköpings Fiskeribiologi).

Vattenvårdsplan 2014-2018, ett verktyg för att ”engagera, inspirera och agera för att nå ett gott liv i en livskraftig kommun”!

Niklas N är den person vid konsult- och miljöföretaget Jönköpings biologi som är planförfattare till ”Vattenvårdsplan för Torsås kust och avrinningsområde 2014-2018”, ett dokument som omfattar 69 sidor med text som kopplas till bilder som illustrerar frågeställningar, möjligheter och problem.

Niklas N har som sin uppgift under minikonferensen att på 15 minuter presentera Vattenvårdsplanen och använder sig utav förordet i planen för att ge en inramning av sin presentation, som säger...

... Vattenvårdsplan 2014-2018 är en reviderad och utökad version av Kustvårdsplanen (KVP:n) 2009-2012 och är därmed den tredje planen för det lokala vattenvårdsarbetet i Torsås kommun. Vattenvårdsplanen (i fortsättningen benämnd VVP:n) för Torsås kust- och avrinningsområde inkluderar även sötvattensmiljöerna. Detta mot bakgrund av att flertalet av de miljöproblem som förekommer i kustområdet har sitt ursprung ”på land”. Vidare kan problemen i kustområdet inte lösas enbart genom åtgärder där, utan problemen måste även tas om hand i anslutning till källorna och/eller på sin väg ner mot kustlandet.

Syftet med Vattenvårdsplan 2014-2018 är att den utgår ifrån vad vi i själva verket kan och känner till och skall fungera som ett planeringsunderlag, men även utgöra en digital handbok kopplad till länkar och kan på så sätt ge inspiration samt introduktion till det lokala vattenvårdsarbetet för den intresserade allmänheten, verksamhetsutövare samt beslutsfattare.

Genom att på ett övergripande sätt beskriva förekommande miljöproblem som har skett över en lång tid, oftast mer än 100 år och hur de har uppkommit (jord- och skogsbruk, fysiska förändringar såsom om- och utdikning, höjning och sänkning av vattennivåer samt förorenade utsläpp), ge förslag på möjliga såväl små såväl som stora åtgärder (proppa diken genom att öka vattnets uppehållstid uppströms, vassklippning, biotopvård, omlöp för fisken i dammar, våtmarksanläggningar), vilka tillstånd som krävs, olika finansieringsmöjligheter samt ge tips på vidare läsning *är förhoppningen, att VVP:n ska bidra till att fler blir delaktiga i det viktiga arbetet med att vårda och ta ansvar för våra gemensamma vattenresurser så att naturen kan få hjälp och kraft till självläkning – ett engagemang som alltid kräver samverkan mellan ideella intressegrupper, kommunens miljökontor och övriga organisationer och myndigheter.*

Alla åtgärder har betydelse oavsett om de är stora eller små.

På bild 7 åskådliggör Niklas N vad som har hänt med nykläckta öring yngel som två år senare vuxit till sig och är nu ca 30 cm långa med uppmaningen ”finns förutsättningarna och viljan kommer resultatet förr eller senare”.

Sensmoralen på bilden är att ynglen överlevde, trivdes och fortplantade sig, vilket gav en enorm effekt på alla livsprocesserna i vattnet.

VVP:n har som mål att bidra till att uppnå...

- Miljökvalitetsmålen, vilket i korthet innebär
 - bara naturlig försurning,
 - ingen övergödning,
 - levande sjöar och vattendrag,
 - grundvatten av god kvalitet,
 - hav i balans samt levande kust och skärgård,
 - myllrande våtmarker,
 - ett rikt växt- och djurliv.
- God ekologisk status enligt EU:s ramdirektiv för vatten.
- Ett långsiktigt hållbart och lönsamt jord- och skogsbruk.
- Ett rikt friluftsliv och en ökad turism. (Se moment 6)

Det råder samsyn kring att ...

- Miljöproblemen i kommunens kustområde till stor del orsakas eller har orsakats av mänskliga aktiviteter i och i anslutning till inlandsvattnet under lång tid och från flera håll.
- Den enda långsiktigt hållbara lösningen är att åtgärda problem i anslutning till källan alternativt innan de når kusten.
- Åtgärder behöver utföras i kustområdet, så att de påverkade miljöerna kan återgå till sina naturliga tillstånd.

I dagsläget är de mest angelägna åtgärdsområdena ...

- Begränsa näringsläckaget från jordbruks- och skogsmark.
- Minska utsläppen från enskilda avlopp och dagvattentillförseln samt öka reningen av framförallt kväve i de kommunala avloppsreningsverken.

- Motverka erosion och grumling samt att öka vattnets uppehållstid innan det når kusten.
- Restaurering och öppning av grunda vikar och sund längs kusten.
- Fiskvård i sjöar och rinnande vatten.

Ur innehållsförteckningen i VVP:n återfinns rubriker som

- Vad styr och driver miljöarbetet?
- Åtgärder med förslag på hur dessa kan finansieras!
- Vidare läsning och länkar!
- Slutsatser!
- Erkännanden!
- Referenser – litteratur, internet!
- Bilagor med uppgift om redan anlagda våtmarker, åtgärder som har föreslagits i VISS samt övriga föreslagna åtgärder!

Niklas N framhåller vikten av kunskap med uppmaningen att vi behöver mer kunskap. Kunskap och åter kunskap, om hur våra vatten egentligen mår kopplat till behovet av uppföljning över tid och kostnaderna för åtgärderna är grunden för all planering. Detta mot bakgrund av att det inte alltid blir som man tänkt sig, vilket bild 8 vill åskådliggöra.

En utvärderingsmetodik är elfiske där uppgifter om olika arter och deras antal kan mätas och värderas, som ger kunskap om vattenkemi, vattenkvalité och vattenstruktur.

Det är därför som Vattenvårdsplanen i Torsås kommun kompletterar och utvecklar tidigare planer för att bidra till att uppnå de mål som finns angivna i tredje stycket på sidan 2.